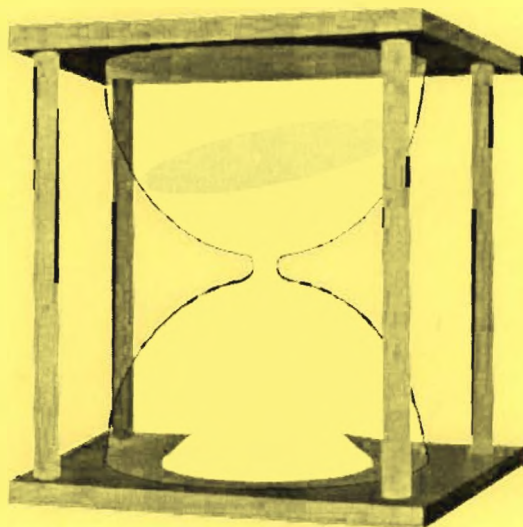

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΘΕΣΜΟΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
κ. ΣΙΟΡΙΚΑΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ:
ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 1997

98/2097.

64
697
698

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ1

ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ3

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΔΟΜΗ - ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΕΝΤΥΠΑ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ6

ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ8

Α) ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ9

1. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΕΣ9

2. ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ10

3. ΑΝΤΙΚΡΙΣΤΕΣ12

ΒΙΒΛΙΑ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ14

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ	15
ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ	17
• ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	17
• ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ	19
ΕΝΤΥΠΑ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ	22
• ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΙΜΩΝ	22
• ΜΗΝΙΑΙΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ	23
• ΕΤΗΣΙΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ	24
• ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ	24
• ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ	24

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ & ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	27
ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ & ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	33
ΠΟΤΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑΖΕΙ ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	35
ΜΟΝΑΔΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ	36
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	39
ΜΕΤΟΧΕΣ & ΟΜΟΛΟΓΑ	39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΙΤΛΩΝ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ41

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΙΤΛΩΝ46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ48

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ50

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Στα πλαίσια της Πτυχιακής μου ανέλαβα το θέμα «ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ - ΘΕΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ» ένα θέμα επίκαιρο και αρκετά ενδιαφέρον.

Συχνά βλέπουμε σε περιοδικά, εφημερίδες και στα Μέσα Μαζικής ενημέρωση χρηματιστηριακούς δείκτες και στοιχεία τα οποία δεν είναι εύκολο να καταλάβουμε ή να αναλύσουμε. Δεν γνωρίζουμε εκτός από την έννοια ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ κάποια άλλα στοιχεία θα μπορούσαν να μας διευκολύνουν να κατανοήσουμε το περιεχόμενο και το λειτουργία του. Για το λόγο αυτό ανέλαβα το συγκεκριμένο θέμα και προσπάθησα να βρω όσα περισσότερα στοιχεία μπορούσα για να εμπλουτίσω τις γνώσεις μου από την μία και από την άλλη για να έχω λόγο και άποψη για το συγκεκριμένο θέμα.

Η αναζήτηση των στοιχείων όμως αυτή στάθηκε αρκετά δύσκολη διότι την εποχή αυτή υπηρετώ την στρατιωτική μου θητεία και για το λόγο αυτό θα ήθελα ο αναγνώστης να κρίνει με επιοίκεια την εν λόγω εργασία.

Η εργασία καταρχάς χωρίζεται σε 6 κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο αναλύω την έννοια του χρηματιστηρίου και το σκοπό του, ενώ παράλληλα κάνω και μια

ιστορική αναδρομή στην ίδρυση του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών για το οποίο και θα ασχοληθώ στη συνέχεια της εργασίας μου.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύω την δομή, τα όργανα διοίκησης του χρηματιστηρίου, τα μέλη του, τα βιβλία των μελών και τις πειθαρχικές ποινές όταν υποπέσουν σε κάποιο αδίκημα, καθώς επίσης και τα έντυπα του χρηματιστηρίου δηλαδή το ημερήσιο δελτίο τιμών, το ημερήσιο στατιστικό δελτίο, το ετήσιο στατιστικό δελτίο, το εξαμηνιαίο φυλλάδιο και την ετήσια έκδοση ή επιτηρίδα.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται λόγος για τις χρηματιστηριακές συναλλαγές ποιες είναι και πότε γίνονται καθώς επίσης και ποιο είναι το αντικείμενό τους.

Στο τέταρτο κεφάλαιο δίνονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την εισαγωγή τίτλων στο χρηματιστήριο και πως γίνεται αυτή η εισαγωγή.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αναφέρουμε τους μεθόδους επιλογής τίτλων ενώ στο έκτο και τελευταίο κεφάλαιο δίνουμε τους παράγοντες και τα στοιχεία από τα οποία εξαρτάται η εξελικτική πορεία του χρηματιστηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

Χρηματιστήριο είναι μια οργανωμένη αγορά, όπου διαπραγματεύονται είδη ευρείας συναλλαγής: σε χρεόγραφα, εμπορεύματα και πρώτες ύλες. Για το σκοπό αυτό, τα μέλη κάθε χρηματιστηρίου - οι χρηματιστές - συνέρχονται σε ορισμένο χώρο και χρόνο, για να κάνουν τις αγορές και της πωλήσεις των πελατών τους. Πετυχαίνεται έτσι η συγκέντρωση του συνόλου της προσφοράς και της ζήτησης των διαπραγματευομένων ειδών και κατά συνέπεια η δημιουργία των πιο ευνοϊκών όρων για την διεξαγωγή των συναλλαγών.

Ανάλογα με τα διαπραγματευόμενα είδη, έχουμε: Χρηματιστήρια αξιών, εμπορευμάτων, δημητριακών, αποικιακών, μετάλλων, χημικών προϊόντων κ.α.

Πρόδρομοι των σημερινών χρηματιστηρίων είναι τα πανάρχαια εμποροπανηγύρια, όπου οι παραγωγοί προσέρχονταν για να πουλήσουν τα

προϊόντα τους, πράγμα που κι ως τις μέρες μας γίνεται με τα παζάρια και τις λαϊκές αγορές. Με την ανάπτυξη της οικονομίας φάνηκαν κατά το Μεσαίωνα - στη Β. Ιταλία πρώτα - υποτυπώδη χρηματιστήρια, που στις αρχές του 18^{ου} αιώνα παρουσίασαν αρκετή εξέλιξη. Στο τέλος του ίδιου αιώνα, η βιομηχανική επανάσταση, έδωσε μεγάλη ώθηση στην οικονομία και έτσι δημιουργήθηκαν τα σύγχρονα χρηματιστήρια.

Τα σημερινά χρηματιστήρια αποτελούν οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή ενώσεις επαγγελματιών, που τελούν υπό τον έλεγχο του κράτους. Ειδική και αυστηρή νομοθεσία διέπει τη λειτουργία τους. Εκτός από τις συναλλαγές τοις μετρητοίς, γίνονται σ' αυτά και συναλλαγές επί προθεσμία (οι συμβαλλόμενοι αναλαμβάνουν την εκτέλεση των συμβάσεών τους μέσα σε προθεσμία από 15 μέρες ως λίγους μήνες). Οι συναλλαγές αυτές επιβλήθηκαν από τις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς και επειδή προσφέρονται για επιζήμια κερδοσκοπικά παιχνίδια, η πολιτεία τις προστατεύει με ιδιαίτερα αυστηρούς νόμους.

Στην χώρα μας λειτουργούν το Χρηματιστήριο Εμπορευμάτων στη Θεσσαλονίκη και στον Πειραιά και το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Η πρώτη ανεπίσημη λειτουργία ενός χρηματιστηρίου ξεκίνησε από την Ερμούπολη της Σύρου. Εκεί γινόταν συναλλαγές ξένων νομισμάτων σε τιμές ελεύθερες, διαφορετικές από τις επίσημες. Το 1864, μάλιστα, στην περιοχή αυτή, εκδιδόνταν μια εφημερίδα με την ονομασία *Χρηματιστήριο*.

Την εποχή εκείνη ιδρύθηκε και η Λέσχη των Εμπόρων Αθηνών που βρισκόταν στη διασταύρωση των οδών Αιόλου και Ερμού πάνω από το καφενείο Η Ωραία Ελλάς στο κέντρο της Αθήνας και των Χρηματιστών οι κολλυβιστές που ασχολούνταν με την ανταλλαγή των νομισμάτων. Εκεί μαζεύονταν όλοι οι έμποροι και διαπραγματεύονταν τις ομολογίες δανείων.

Τα πρώτα χρεόγραφα διαπραγματεύθηκαν μεταξύ εμπόρων το 1870 και ήσαν δύο Εθνικά δάνεια. Λίγα χρόνια μετά την ίδρυση της Λέσχης των εμπόρων στην Αθήνα, ιδρύθηκαν τρεις μεγάλες τράπεζες. Αυτές είναι η Πιστωτική Τράπεζα, η Εταιρεία Λαυρίου και Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστωσης της Ελλάδας.

Το 1873 από τα μέλη της λέσχης «Εμπόρων Αθηνών» ο χώρος αυτός μετονομάστηκε σε «Χρηματιστήριο» εξελέγη Πρόεδρος και το 1876 δημοσιεύτηκε Β. Διάταγμα από την κυβέρνηση Κουμουνδούρου για τη σύστασή του. Επίσης διευκρίνισε ότι μόνο εκεί μπορούσαν να συγκεντρώνονται και να συναλλάσσονται έμποροι, πλοίαρχοι, μεσίτες και αυτοί που ασχολούνταν με την ανταλλαγή νομισμάτων. Στο τέλος αυτής της χρονιάς δημοσιεύθηκε ο πρώτος κανονισμός και το 1880 εγκαινιάστηκε η επίσημη η επίσημη λειτουργία του.

Το 1918 δημοσιεύτηκε ο Ν. 1308 που το καθιέρωσε Σα Ν.Π.Δ.Δ. και το 1928 ο Ν. 3622 ο οποίος μαζί με τον πρόσφατα ψηφισθέντα νόμο 1806/1988 και ορισμένες διατάξεις του ΒΔ του 1909 (που βελτίωσαν τότε τον κανονισμό που ισχύει ακόμα) διέπουν σήμερα τη λειτουργία του Χρηματιστηρίου Αξιών. Πρέπει να τονίσουμε ότι το νομικό πλαίσιο του Χρηματιστηρίου είναι ακόμα ελλιπές, παρά τις σημαντικές βελτιώσεις που επέφερε ο τελευταίος νόμος. Ζωτικά διαδικαστικά θέματα που θα διαμορφώσουν τον τρόπο λειτουργίας του και θα το μετατρέψουν σε σύγχρονο ή όχι χρηματιστήριο που θα συμβάλλουν και στην ενίσχυση της πίστης στο θεσμό αναμένονται να ρυθμιστούν σύντομα με υπουργικές αποφάσεις.

Το πρώτο σπίτι του Χρηματιστηρίου ήταν το Μέγαρο Μελά στην πλατεία Κοτζιά. Μετά εγκαταστάθηκε στην οικία Νοταρά, μέχρι το 1890.

Από το 1891 μέχρι το 1934 στεγαζόταν στην οδό Πεσματζόγλου δίπλα στην Τράπεζα Κοσμαδοπούλου. Από το 1934 μέχρι και σήμερα βρίσκεται στην οδό Σοφοκλέους 10 στην Αθήνα. Το έμβλημα του Χρηματιστηρίου Αθηνών είναι ο Ερμής, το οποίο ήταν και το αρχικό έμβλημα της Λέσχης των Εμπόρων. Πρέπει να σημειωθεί ότι η πρώτη επίσημη λειτουργία του Χρηματιστηρίου, καθώς και η ανάδειξη της πρώτης διοικούσας επιτροπής έγιναν το Μάιο του 1880.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Ο κυριότερος σκοπός του Χρηματιστηρίου είναι ότι βοηθάει την πρωτογενή χρηματοδότηση των επιχειρήσεων. Με αυτόν τον τρόπο, οι επιχειρήσεις δεν χρειάζεται να καταφεύγουν σε τραπεζικό δανεισμό για να εξασφαλίσουν μεγάλα κεφάλαια.

Μια επιχείρηση ενταγμένη στο χρηματιστήριο αντλεί καθημερινά από τους επενδυτές της μεγάλα κεφάλαια. Έτσι, δημιουργείται μεγάλο χρηματικό πλεόνασμα, με αποτέλεσμα, οι επιχειρήσεις να εξυπηρετούν, καλύτερα, τους παραγωγικούς τους σκοπούς.

Επίσης, το Χρηματιστήριο, δίνει τη δυνατότητα στον επενδυτή να τοποθετήσει τις οικονομίες του σε μετοχές και ομόλογα, με αποτέλεσμα να έχει ένα σταθερό εισόδημα ή ακόμα να του αποφέρουν, οι μετοχές και τα ομόλογα, κάποιο κέρδος.

Δεν είναι, όμως, μόνο οι επιχειρήσεις που μπορούν να αντλήσουν κάποια κεφάλαια από το ευρύ επενδυτικό κοινό. Μέσω του Χρηματιστηρίου και εκδίδοντας ομολογιακά δάνεια, αντλούν μεγάλα χρηματικά κεφάλαια το Κράτος, οι Δημόσιοι Οργανισμοί και οι Τράπεζες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΔΟΜΗ - ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΥΠΑ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), σύμφωνα με το Άρθρο ένα του νόμου 2324/1995. Ο μοναδικός μέτοχος του Χρηματιστηρίου Αθηνών είναι το Ελληνικό Δημόσιο. Από το 1995, το Χρηματιστήριο το εποπτεύει ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας. Πριν από το 1995, το επόπτευε ο Υπουργός Εμπορίου.

Για την καλύτερη εποπτεία του Χρηματιστηρίου, το ΥΠΕΘΟ, προχώρησε στη σύσταση του Τμήματος Κεφαλαιαγοράς, του Τμήματος Χρηματιστηριακών Αξιών και του Γραφείου Γραμματείας.

Το Τμήμα Κεφαλαιαγοράς αναλύει τις εξελίξεις στις διάφορες κεφαλαιαγορές του πλανήτη και διατυπώνει προτάσεις για τη διαμόρφωση της κυβερνητικής πολιτικής σε διάφορα θέματα κεφαλαιαγοράς.

Το Τμήμα Χρηματιστηριακών Αξιών εποπτεύει τις χρηματιστηριακές αξίες και διατυπώνει προτάσεις για την καλύτερη απόδοση των Αξιών αυτών

Το Γραφείο Γραμματείας υποδέχεται και πληροφορεί τους συναλλασσόμενους για τις κινήσεις του Χρηματιστηρίου.

Εκτός από τα τμήματα αυτά, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας κατάρτισε Κανονισμό Εποπτείας. Τα όργανα εποπτείας μπορούν να ελέγχουν τα βιβλία και τα στοιχεία τηρεί το Χρηματιστήριο. Εκτός από το Χρηματιστήριο, μπορούν να ελέγχουν και τα μέλη και τις επιχειρήσεις που έχουν μετοχές στο χρηματιστήριο.

ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Μέλη του Χρηματιστηρίου είναι οι χρηματιστές και οι χρηματιστηριακές Α.Ε. που θεωρούνται σαν τακτικά μέλη και οι αντικριστές που βοηθούν τους χρηματιστές στην εκτέλεση των καθηκόντων τους. Ο χρηματιστής διορίζεται με απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μετά από εξετάσεις και αφού συγκεντρώνει συγκεκριμένα προσόντα/ Η χρηματιστηριακή Α.Ε. δεν μπορεί να έχει κεφάλαιο κατώτερο από εβδομήντα εκατομμύρια οι δε μετοχές της είναι ονομαστικές. Για να μπορεί να κάνει συναλλαγές εκτός κύκλου, ότε δεν είναι απαραίτητη η συμμετοχή στη συνεδρίαση του χρηματιστηρίου, θα πρέπει να έχει κεφάλαιο διακοσίων εκατομμυρίων δραχμών. Οι χρηματιστηριακές Α.Ε. που έχουν μετοχικό κεφάλαιο τουλάχιστον ένα δισεκατομμύριο δραχμές μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες αναδόχου σε αντλήσεις κεφαλαίων και το επενδυτικό κοινό.

Η χρηματιστηριακή εταιρία για τις συναλλαγές της διορίζει εκπρόσωπο και οι ενέργειες των χρηματιστών φυσικών προσώπων. Για να εγκριθεί από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς πρέπει να περάσει επιτυχώς ειδικές εξετάσεις ή να είναι χρηματιστής οπότε αναστέλλεται η άσκηση των χρηματιστηριακών του εργασιών. Η Α.Ε. μπορεί επίσης να ορίζει και αντικριστές με τις ίδιες προϋποθέσεις όπως των χρηματιστών.

Τα μέλη του χρηματιστηρίου χωρίζονται σε τακτικά και σε έκτακτα.

- Τα τακτικά μέλη είναι οι χρηματιστές και οι χρηματιστηριακές εταιρείες.
- Τα έκτακτα μέλη είναι οι αντικριστές.

A) ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

1. Χρηματιστές

Δεν μπορούν όλοι να είναι χρηματιστές. Πρέπει να συγκεντρώνουν ορισμένα προσόντα και να έχουν πετύχει σε ειδικές εξετάσεις.

Τα προσόντα που πρέπει να έχει κάποιος είναι τα εξής.

- Ηλικία τουλάχιστον 25 ετών.
- Να είναι πτυχιούχος Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι.
- Να έχει τελειώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή να έχει απαλλαγεί από αυτές.
- Να μην έχει καταδικαστεί για αδίκημα που αποτελεί εμπόδιο διορισμού σε θέση δημοσίου υπαλλήλου.
- Να έχει ασχοληθεί επαγγελματικά, με πλήρη απασχόληση, για μια τριετία τουλάχιστον με τα χρηματιστηριακά.

Οι εξετάσεις γίνονται από 3μελή Εξεταστική επιτροπή. Την επιτροπή αυτή την αποτελούν ο Πρόεδρος της επιτροπής κεφαλαιαγοράς, ο Πρόεδρος ή Αντιπρόεδρος του Χρηματιστηρίου Αθηνών και ένας καθηγητής των Α.Ε.Ι., ειδικός στη χρηματοοικονομική.

Οι εξετάσεις είναι γραπτές και προφορικές και γίνονται δύο φορές το χρόνο.

Η εξεταστέα ύλη περιλαμβάνει:

- Οργάνωση και λειτουργία του Χρηματιστηρίου Αθηνών.
- Νομοθεσία Χρηματιστηρίου και Κεφαλαιαγοράς.
- Στοιχεία νομοθεσίας Α.Ε.
- Χρηματοοικονομική ανάλυση και Ανάλυση Ισολογισμών.
- Αξιολόγηση χρεογράφων.
- Ανάλυση και διαχείριση χρεογράφων

2. Ανώνυμες Χρηματιστηριακές Εταιρείες

Χρηματιστηριακή Εταιρεία είναι μια ανώνυμη εταιρεία που έχει σαν αποκλειστικό σκοπό την διεξαγωγή χρηματιστηριακών συναλλαγών. Το μετοχικό της κεφάλαιο καταβάλλεται σε μετρητά και δεν μπορεί να είναι μικρότερο από 100.000.000 δραχμές. Το μετοχικό κεφάλαιο καταβάλλεται αμέσως με τη σύσταση της εταιρείας.

Οι μετοχές της εταιρείας αυτής είναι ονομαστικές και η μεταβίβασή τους για οποιονδήποτε λόγο είναι άκυρη.

Δεν μπορούν όλοι να είναι μέτοχοι χρηματιστηριακών εταιρειών.

Δεν επιτρέπεται στους παρακάτω:

- Χρηματιστές
- Αντικριστές
- Χρηματιστηριακούς εκπροσώπους
- Άλλες Χρηματιστηριακές εταιρείες
- Μέλη του Δ.Σ. εταιρείας τις οποίες οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο καθώς και οι σύζυγοι και συγγενείς τους μέχρι πρώτου βαθμού.
- Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα που είναι ήδη μέτοχοι άλλης Ανώνυμης Χρηματιστηριακής Εταιρείας.
- Αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα.

Σήμερα στην Ελλάδα υπάρχουν περίπου 51 Ανώνυμες Χρηματιστηριακές Εταιρείες. Οι περισσότερες από αυτές έχουν ιδρυθεί από εφοπλιστές, εμπόρους και βιομηχάνους.

Η εταιρεία αυτή κάνει τις συναλλαγές της με τη βοήθεια των χρηματιστηριακών εκπροσώπων. Αυτοί είναι χρηματιστές στους οποίους αναστέλλεται η άσκηση του επαγγέλματός τους.

Ο νόμος προβλέπει τρεις κατηγορίες Ανωνύμων Χρηματιστηριακών Εταιρειών.

- Εταιρείες με ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο 100.000.000 δραχμών, οι οποίες έχουν το δικαίωμα να συνάπτουν χρηματιστηριακές συναλλαγές κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης και μόνο για λογαριασμό των πελατών τους.

- Εταιρείες με ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο 200.000.000 δραχμών, οι οποίες έχουν το δικαίωμα διενέργειας χρηματιστηριακών συναλλαγών για δικό τους λογαριασμό και για λογαριασμό των πελατών τους
- Εταιρείες με ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο 1 δις δραχμών, οι οποίες μπορούν να πραγματοποιούν συναλλαγές τόσο για λογαριασμό τους όσο και για λογαριασμό των πελατών τους και επιπλέον έχουν το δικαίωμα να αναλαμβάνουν την κάλυψη νέων εκδόσεων μετοχών.

3. Αντικριστές

Ο αντικριστής θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι υπάλληλος του Χρηματιστή και της Ανώνυμης Χρηματιστηριακής Εταιρείας και τους βοηθά να διενεργήσουν χρηματιστηριακές συναλλαγές.

Για να γίνει κάποιος αντικριστής πρέπει:

- Να είναι Έλληνας πολίτης
- Να είναι πάνω από 21 ετών
- Να έχει απολυτήριο του στρατού
- Να μην έχει κηρυχθεί σε πτώχευση
- Να μην έχει καταδικαστεί κατά το άρθρο 22 του ποινικού κώδικα

Ο αντικριστής:

- δεν επιτρέπεται να παρέχει υπηρεσίες σε περισσότερα από ένα μέλη
 - δεν έχει ευθύνη για τις πράξεις ή τις παραλείψεις του
 - δεν επιτρέπεται να συνάπτει άμεσα ή έμμεσα χρηματιστηριακές συναλλαγές για λογαριασμό του
 - έχει το δικαίωμα της εκφώνησης. Μπορεί, δηλαδή, να συνάπτει χρηματιστηριακές πράξεις εντός κύκλου με εκφώνηση και για αυτό λέγεται και εκφωνητής
 - μπορεί να εκπροσωπεί, για 2 μήνες, μια Ανώνυμη Χρηματιστηριακή Εταιρεία, αν κενωθεί η θέση του χρηματιστηριακού της εκπροσώπου.
-

BIBΛΙΑ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Τα βιβλία και τα στοιχεία που πρέπει να τηρούν τα μέλη του χρηματιστηρίου είναι τα εξής:

- Τριπλότυπο βιβλιάριο εντολών. Στο βιβλιάριο αυτό γράφονται οι εντολές που δίνουν οι πελάτες στους χρηματιστές.
- Πίνακας μεταφερομένων εντολών. Στον πίνακα αυτό γράφονται οι εντολές που δεν εκτελέστηκαν και μεταφέρονται για την επόμενη συνεδρίαση του Χρηματιστηρίου.
- Διπλότυπο σημειωματάριο των συμβάσεων εντός κύκλου. Εδώ γράφονται κατά χρονολογική σειρά όλες οι συναλλαγές που έγιναν εντός κύκλου.
- Βιβλιάριο τριπλοτύπων πινακιδίων των εντός κύκλου συναλλαγών. Γράφονται οι εκτελέσεις των εντολών για συμβάσεις εντός κύκλου.
- Διπλότυπο βιβλιάριο εντολών για σύναψη συναλλαγών εντός κύκλου.
- Βιβλιάριο πινακιδίων σε τέσσερα αντίτυπα για τις εκτός κύκλου συναλλαγές.
- Διπλότυπο δελτίο ημερησίων συναλλαγών. Εδώ γράφονται όλες οι συναλλαγές τις ημέρας.
- Βιβλίο εσόδων-εξόδων. Τηρείται από τους χρηματιστές σύμφωνα με τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.
- Όλα τα βιβλία και στοιχεία που προβλέπει ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων για τις Α.Ε. όταν πρόκειται για Ανώνυμη Χρηματιστηριακή Εταιρεία.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

Υπάρχουν διάφορα είδη τιμωρίας των μελών του χρηματιστηρίου. Οι ποινές επιβάλλονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Χρηματιστηρίου. Κάθε ποινή επιβάλλεται σύμφωνα με το αδίκημα.

Οι ποινές ξεκινάνε από μια απλή επίπληξη και φθάνουν σε ποινή φυλάκισης και χρηματική ποινή μέχρι 100 εκατ. Δραχμές.

Συγκεκριμένα:

- Με έγγραφη επίπληξη, πρόστιμο μέχρι 5 εκατομμύρια δραχμές ή απαγόρευση διενέργειας χρηματιστηριακών συναλλαγών μέχρι 15 εργάσιμες μέρες, τιμωρούνται όσοι χρηματιστές και χρηματιστηριακοί εκπρόσωποι επιδείξουν ανάρμοστη συμπεριφορά προς τα όργανα και μέλη του Χρηματιστηρίου.
- Με φυλάκιση και χρηματική ποινή μέχρι 50 εκατ. δραχμές τιμωρούνται τα μέλη τα οποία εν γνώσει τους υποβάλλουν ψευδή και ανακριβή στοιχεία στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ή παραλείπουν την υποβολή στοιχείων.
- Με φυλάκιση μέχρι 3 χρόνων και με χρηματική ποινή ή με μία από τις δύο τιμωρούνται τα μέλη τα οποία δεν τηρούν τα επιβαλλόμενα βιβλία και στοιχεία, ενεργούν για λογαριασμό τους χρηματιστηριακές συναλλαγές, ασκούν άλλο επάγγελμα από αυτό του χρηματιστή ή του αντικριστή και ανακοινώνουν το όνομα του εντολέα στον αντισυμβαλλόμενο χρηματιστή, χωρίς την άδεια του τελευταίου.

- Με φυλάκιση και χρηματική ποινή μέχρι 100 εκ. δραχμές τιμωρούνται τα μέλη τα οποία χρησιμοποιούν παραπλανητικά μέσα για να έχουν προσωπικό περιουσιακό όφελος. Ένα τέτοιο μέσο θεωρείται και η ματαίωση κάποιας χρηματιστηριακής συναλλαγής.

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Τα χρηματιστήρια αξιών εποπτεύονται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και διοικούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο με τριετή θητεία, και από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς,

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από εννέα (9) μέλη. Τα δύο μέλη προτείνονται με απόφαση των μελών του χρηματιστηρίου. Τα τέσσερα (4) προτείνονται από τις εταιρείες που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο, από τους εργαζομένους του Χρηματιστηρίου, από τις Εταιρείες Επενδύσεων και την Τράπεζα της Ελλάδος. Τα υπόλοιπα τρία (3) μέλη τα επιλέγει το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τις εξής ιδιότητες:

- διοικεί το Χρηματιστήριο και διαχειρίζεται την περιουσία του
- εκπροσωπεί το Χρηματιστήριο στις δικαστικές τις υποθέσεις
- εποπτεύει για την ομαλή εκτέλεση των εργασιών του Χρηματιστηρίου

- αποφασίζει για την εισαγωγή νέων εταιρειών στο χρηματιστήριο και εγκρίνει το ενημερωτικό δελτίο που υποβάλλουν οι εταιρείες για την εισαγωγή των μετοχών τους.

Το Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά σε ημέρες που αποφασίζει το ίδιο ή ύστερα από απόφαση του Προέδρου του Χρηματιστηρίου.

Οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου είναι έγκυρες, μόνο αν βρίσκονται στην συνεδρίαση τουλάχιστο πέντε από τα μέλη του. Επίσης αποφασίζει με πλειοψηφία πέντε τουλάχιστο παρόντων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει και τον Πρόεδρο του Χρηματιστηρίου. Αυτός, προσφέρει τις υπηρεσίες του στο Χρηματιστήριο, το οποίο είναι η μόνη του επαγγελματική δραστηριότητα..

Ο Πρόεδρος αποτελεί το ανώτατο εκτελεστικό όργανο του Χρηματιστηρίου και εποπτεύει τις εργασίες του. Επίσης, με δικές του πρωτοβουλίες γίνονται και οι διάφορες μεταβολές στο προσωπικό του Χρηματιστηρίου.

Εκτός από τον Πρόεδρο, το Διοικητικό Συμβούλιο, εκλέγει και τον Αντιπρόεδρο του Χρηματιστηρίου, ο οποίος αντικαθιστά τον Πρόεδρο όταν αυτός απουσιάζει.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αποτελείται από δύο όργανα, τα οποία ασκούν της αρμοδιότητές της. Αυτά είναι : α) το επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο και β) η τριμελής Εκτελεστική Επιτροπή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρόεδρο, δύο Αντιπροέδρους και τέσσερα μέλη. Ο Πρόεδρος και οι Αντιπρόεδροι διορίζονται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και οι αποδοχές τους καθορίζονται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας. Αυτές συνήθως φθάνουν τις αποδοχές του Διοικητή και του Υποδιοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η Εκτελεστική Επιτροπή αποτελείται από τον Πρόεδρο και τους Αντιπροέδρους του Διοικητικού Συμβουλίου. Πρώτα συνεδριάζει η Εκτελεστική Επιτροπή και αν χρειαστεί συνεδριάζει το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Εκτελεστική Επιτροπή έχει τους εξής πόρους:

- Ποσοστό δύο δεκάτων τοις χιλίοις επί των εκδόσεων κινητών αξιών.
- Ποσοστό 10% επί των καταβαλλομένων από τα μέλη του Χρηματιστηρίου ποσοστού επί των συναλλαγών.
- Ποσοστό 10% επί των καθαρών κερδών της Εταιρείας Αποθετηρίων.
- Επιδότηση από τον Τακτικό Προϋπολογισμό, εφόσον δεν επαρκούν οι παραπάνω πόροι.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχει γνωμοδοτικές και αποφασιστικές αρμοδιότητες.

Οι γνωμοδοτικές της αρμοδιότητες είναι:

- για το ύψος ελαχίστου κεφαλαίου μιας Ανώνυμης Χρηματιστηριακής Εταιρείας.
- για την διάλυση μιας Ανώνυμης Χρηματιστηριακής Εταιρείας.
- για τα δικαιώματα των μελών του Χρηματιστηρίου
- για τις υπηρεσίες που παρέχουν τα μέλη του Χρηματιστηρίου
- για τα ποσά που καταβάλουν στο Χρηματιστήριο οι εταιρείες που είναι εισηγμένες σ' αυτό
- για τον αριθμό χρηματιστηριακών εκπροσώπων των εταιρειών
- ο ανώτατος αριθμός αντικριστών που μπορεί να έχει κάθε μέλος του Χρηματιστηρίου
- τα μέσα πληροφόρησης του Χρηματιστηρίου
- τα δικαιώματα της Εταιρείας Αποθεμάτων.

Οι αποφασιστικές της αρμοδιότητες είναι:

- για τον διορισμό των χρηματιστών
- για την εισαγωγή μετοχών στο Χρηματιστήριο
- για την διαγραφή κινητών αξιών

- για άδεια σύστασης Ανώνυμης Χρηματιστηριακής Εταιρείας

Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι οι χρηματιστηριακές διαφορές εκδικάζονται από τα τακτικά Πολιτικά Δικαστήρια.

ΕΝΤΥΠΑ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Τα έντυπα που χρησιμοποιεί το Χρηματιστήριο είναι τα εξής :

- Ημερήσιο δελτίο τιμών.
- Ημερήσιο στατιστικό δελτίο
- Ετήσιο στατιστικό δελτίο
- Εξαμηνιαίο φυλλάδιο
- Ετήσια έκδοση ή Επιτηρίδα

Ημερήσιο Δελτίο Τιμών

Σ' αυτό το δελτίο δημοσιεύονται οι τιμές των τίτλων του χρηματιστηρίου. Το δελτίο αυτό χωρίζεται σε τέσσερις στήλες. Η πρώτη στήλη είναι για τις τιμές των συναλλαγών. Η στήλη αυτή υποδιαιρείται σε τρεις ακόμη στήλες.

- Μια στήλη για τις συναλλαγές επί προθεσμία που μένει κενή αν δεν γίνονται τέτοιες συναλλαγές.
- Μια στήλη για τις συναλλαγές τοις μετρητοίς με την κατώτερη, την ανώτερη και με την τελευταία τιμή συναλλαγών.
- Μια στήλη για την τιμή τις τελευταίας συναλλαγής

Η δεύτερη στήλη έχει τις τιμές της τελευταίας ζήτησης ή προσφοράς. Αν μπροστά από την τιμή υπάρχει το Π , αυτό σημαίνει ότι ήταν η τελευταία τιμή προσφοράς , ενώ αν υπάρχει το Α , αυτό σημαίνει ότι είναι η τελευταία τιμή ζήτησης.

Η τρίτη στήλη έχει τις συναλλαγές σε τεμάχια και η τέταρτη στήλη την τιμή από την αρχή του έτους μέχρι την ημέρα που συντάσσεται το δελτίο.

Επίσης , στο Ημερήσιο Δελτίο Τιμών γράφονται και άλλα στοιχεία , όπως , ο συνολικός αριθμός μετοχών για κάθε εταιρεία , τα μερίσματα κατά μετοχή και πολλά άλλα.

Τέλος, στο τέλος του δελτίου υπάρχουν πληροφορίες για τα μέλη του Χρηματιστηρίου , όπως , τηλέφωνα , διευθύνσεις κ.λ.π.

Μηνιαίο Στατιστικό Δελτίο

Το Δελτίο αυτό αποτελεί μια σύντομη ανασκόπηση των εξελίξεων του χρηματιστηρίου κάθε μήνα.

Περιέχει όλες τις μετοχές που κινήθηκαν , τα μερίσματά τους , την διακύμανση των τιμών και παρουσιάζει τις 30 μετοχές που κινήθηκαν περισσότερο μέσα σε έναν μήνα. Επίσης , δημοσιεύονται οι μονάδες διαπραγμάτευσης.

Ετήσιο Στατιστικό Δελτίο

Αυτό το δελτίο αποτελεί την ανασκόπηση μιας ολόκληρης χρονιάς και περιέχει όλες τις συναλλαγές των ομολογιών και των μετοχών που κινήθηκαν όλο το χρόνο.

Εξαμηνιαίο Φυλλάδιο

Το φυλλάδιο αυτό εκδίδεται κάθε εξάμηνο και περιλαμβάνει το κόστος των συναλλαγών και το φορολογικό καθεστώς κάθε εξαμήνου.

Ετήσια Έκδοση

Εκδίδεται κάθε χρόνο και είναι από τις πιο σημαντικές εκδόσεις του Χρηματιστηρίου. Περιέχει στοιχεία για τις Α.Ε., για τα ομολογιακά δάνεια, για τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου και για τα τραπεζικά ομόλογα.

Πιο συγκεκριμένα :

(1) Για τις Α.Ε.

- έτος ίδρυσης

- διάρκεια και σκοπό της εταιρείας
- το μετοχικό της κεφάλαιο
- μεταβολές από τη σύσταση της εταιρείας
- τον αριθμό των μετοχών σε φυσικά και νομικά πρόσωπα
- το προσωπικό που απασχολεί την εταιρεία
- την χρονολογία εισαγωγής στο Χρηματιστήριο
- περιέχει τους ισολογισμούς των 2 τελευταίων χρόνων και τέλος γράφονται τα προνόμια των προνομιούχων τις μετοχών

(2) Για τα ομολογιακά δάνεια.

- πότε εκδόθηκαν
- τη διάρκειά τους
- το κεφάλαιο
- τον αριθμό των ομολογιών
- την ονομαστική τους αξία
- τις φορολογικές απαλλαγές
- τον τρόπο εξόφλησης του δανείου

(3) Για τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου

- τους όρους έκδοσής τους
- την ονομαστική τους αξία
- τους τόκους

- την εξόφληση των τοκομεριδίων

(4) Για τα Τραπεζικά ομόλογα

- τους γενικούς όρους έκδοσης
- πληροφορίες για τις τιμές της χρυσής λίρας
- την εξέλιξη των χρηματικών συναλλαγών από το 1950
- τις προϋποθέσεις εισαγωγής μετοχών στο Χρηματιστήριο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Υπάρχουν 8 είδη χρηματιστηριακών συναλλαγών.

(1) Συναλλαγές τοις μετρητοίς.

Ο τρόπος αυτός συναλλαγής είναι και ο πιο διαδεδομένος. Όταν γίνεται τέτοια συναλλαγή , η πληρωμή ή η είσπραξη της αξίας του τίτλου γίνεται μέσα στις επόμενες δύο εργάσιμες ημέρες από την ημέρα της συναλλαγής.

Σε περίπτωση που δεν πληρωθεί ο τίτλος τότε το μέλος του Χρηματιστηρίου μπορεί να πουλήσει τη μετοχή στο Χρηματιστήριο και αν προκύψει κάποια ζημιά από τη συναλλαγή , τότε μπορεί να απαιτήσει τα λεφτά από τον πελάτη του. Γι' αυτό το λόγω , το μέλος του χρηματιστηρίου ζητάει κάποια προκαταβολή για την μετοχή πριν προχωρήσει η διαδικασία της αγοραπωλησίας αυτής.

(2) Συναλλαγές προθεσμίας.

Ο τρόπος αυτός συναλλαγής δίνει κάποια προθεσμία πραγματοποίησης της συναλλαγής , π.χ. 15 ημέρες. Αυτές οι συναλλαγές είναι πιο συμφέρουσες τόσο για τον αγοραστή , όσο και για τον πωλητή. Αυτός ο τρόπος συναλλαγής προϋποθέτει κάποιο ρίσκο από μεριά των επενδυτών.

Αυτό γιατί , ένας επενδυτής , προβλέπει πτώση των τιμών ενός χρεογράφου. Δίνει εντολή στο μέλος του Χρηματιστηρίου να πουλήσει ορισμένο αριθμό χρεογράφων με προθεσμία . Αν οι προβλέψεις του επαληθευτούν τότε αγοράζει ένα αριθμό χρεογράφων και την μέρα της εκκαθάρισης εισπράττει τη διαφορά που θα είναι ψηλότερη διαφορά αφού θα τα έχει πουλήσει με περισσότερα λεφτά από ότι τα αγόρασε. Αν όμως δεν προβλέψει σωστά τότε πρέπει να πληρώσει τη διαφορά των χρεογράφων.

(3) Συναλλαγές μεταφοράς

Μ' αυτό τον τρόπο μεταφέρεται χρονικά μια χρηματιστηριακή πράξη.

Έτσι, ένας επενδυτής πουλά στον άλλον χρεόγραφα και εισπράττει την τρέχουσα τιμή με τη συμφωνία ότι μετά από κάποιο χρονικό διάστημα θα επαναγοράσει τα χρεόγραφα σε μια ορισμένη τιμή και θα επιστρέψει τα χρήματα.. Όταν η διαφορά με την οποία αγοράζει ο επενδυτής είναι μεγαλύτερη από την τιμή που θα τα πουλήσει τότε η διαφορά λέγεται ρεπόρ, ενώ αντίθετα η διαφορά λέγεται ντεπόρ. Όταν η τιμή τοις μετρητοίς είναι ίδια με την τιμή προθεσμίας τότε λέγεται ότι η μεταφορά γίνεται στο άρτιο.

(4) Αρμπιπράζ

Αυτός ο τρόπος λειτουργεί με δύο τρόπους :

α) Σε συμβάσεις μεταφοράς. Όταν κάποιος διαθέτει τίτλους κάποιας εταιρείας, αλλά το ρεπόρ που πληρώνει είναι μικρότερο από το ρεπόρ που πληρώνεται για άλλους τίτλους άλλης εταιρείας, τότε πουλά τους πρώτους και αγοράζει τους δεύτερους τους οποίους δίνει σε μεταφορά.

Για παράδειγμα :

Ένας έχει στην κατοχή του μετοχές της Α.Ε. «Χ», με 1000 δραχμές για τις οποίες προσφέρεται ρεπόρ 50 δρχ. Οι μετοχές της εταιρείας «ε» έχουν τιμή 500 δρχ. και προσφέρεται ρεπόρ 100 δρχ. Τότε ο επενδυτής πουλά 500 μετοχές της «Χ» τοις μετρητοίς και τις ξαναγοράζει στην επόμενη εκκαθάριση για $1000 + 50 = 1050$ δρχ. τη μία. Μόλις εισπράξει τα χρήματα από τις μετοχές, δηλ. $500 * 1000 = 500000$, αγοράζει 1000 μετοχές της «ε» τοις μετρητοίς, δηλ. $1000 * 500 =$

500000. Συμφωνεί να τις πουλήσει στην επόμενη συνεδρίαση με προθεσμία 600 δρχ. τη μία . Μέχρι τώρα η διαφορά είναι ακριβώς η ίδια.

Όμως , στην επόμενη εκκαθάριση θα παραλάβει 500 μετοχές επί 1050 δρχ. και να παραδώσει 1000 μετοχές με 600 δρχ. τη μία.

Έτσι θα εισπράξει από πώληση 600000 και θα πληρώσει από αγορά 525000 . Άρα το κέρδος του θα είναι 75000 δρχ.

β) Αρμπιτράζ τίτλων μεταξύ δύο Χρηματιστηρίων.

Υπάρχει τρόπος να επιτευχθεί κέρδος από μια συναλλαγή σε δύο Χρηματιστήρια ξένων Χωρών. Για παράδειγμα :

Όταν ένα χρεόγραφο είναι με χαμηλότερη τιμή στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου , για παράδειγμα , ενώ στο Χρηματιστήριο του Τόκιο είναι μεγαλύτερη , τότε μπορεί να αγοραστεί τοις μετρητοίς από το Λονδίνο και να πουληθεί με προθεσμία στο Τόκιο. Έτσι επιτυγχάνεται κέρδος από αυτή τη συναλλαγή.

(5) Χέτζινγκ

Σε αυτόν τον τρόπο συναλλαγής καταφεύγουν όσοι έχουν ξένα περιουσιακά στοιχεία και θέλουν να αποφύγουν τη ζημιά λόγω κάποιας πτώσης των τιμών. Για παράδειγμα :

Κάποιος έχει στην κατοχή του 100 μετοχές των 3000 δραχμών και πιστεύει ότι θα έχουν κάποια ζημιά αλλά δεν μπορεί να έρθει σε επαφή με τον ιδιοκτήτη τους.

Σ'αυτή τη περίπτωση , τις πουλά με προθεσμία στις 3000 δρχ. Αργότερα , αγοράζει 100 μετοχές , όταν σταματήσει η πτώση τους , με 2000 δρχ. τη μία . Έτσι έχει κέρδος 1000 δρχ. ανά μετοχή.

(6) Συναλλαγές με δώρο - Στελλάζ

Αυτές οι συναλλαγές είναι καθαρά κερδοσκοπικές. Είναι ένας τρόπος δωροδοκίας , θα μπορούσαμε να πούμε, αφού ο ένας επενδυτής δίνει κάποιο δώρο στον άλλον επενδυτή για την πραγματοποίηση της συναλλαγής.

Για παράδειγμα :

Έστω ότι ο Χ συμφωνεί αντί κάποιου δώρου 30 δρχ. ανά μετοχή να αγοράσει μέχρι κάποια ημερομηνία 1000 μετοχές από τον Ψ στις 3000 δρχ. επειδή νομίζει ότι η τιμή τους θα ανέβει.

Δίνει στον Ψ 30000 . Αν μέχρι την ημερομηνία που έχουν ορίσει η τιμή της μετοχής ανέβει τότε αγοράζει τις μετοχές στο ποσό που έχουν συμφωνήσει , οπότε βγαίνει κερδισμένος. Αν όμως η μετοχή κατέβει τότε δηλώνει ότι δεν πραγματοποιεί τη συναλλαγή και ζημιώνεται μόνο τα χρήματα που έχει δώσει για το δώρο.

ΣΤΕΛΛΑΖ

Η διαφορά του Στελλάζ με τη συναλλαγή με δώρο είναι ότι η συναλλαγή είναι υποχρεωτική , είτε ανέβουν οι μετοχές είτε κατέβουν.

(7) Συναλλαγή με διπλασιασμό

Αυτή η συναλλαγή είναι μια συναλλαγή προθεσμίας αλλά με τη διαφορά ότι ένας από τους συμβαλλόμενους μπορεί να συνάψει σύμβαση με διπλάσιο αριθμό χρεογράφων.

Για παράδειγμα :

Ο Α αγοράζει με διπλασιασμό 100 μετοχές τρέχουσας αξίας 1000 δρχ. αντί 1200 δρχ. (οι 200 δρχ. είναι το δώρο) . Αν οι μετοχές ανέβουν πάνω από 1200 δρχ. μπορεί να αγοράσει παραπάνω μετοχές. Έτσι βγαίνει από αυτή τη συναλλαγή διπλάσια κερδισμένος.

(8) Συναλλαγές επί δικαιωμάτων

Για παράδειγμα :

Ο Α αγοράζει έναντι 20000 δρχ. το δικαίωμα να πουλήσει 200 μετοχές «α» στον Ψ μέσα σε δύο μήνες στην τιμή των 1000 δρχ. Αφού υπογράψει συμβόλαιο , μπορεί μέχρι το τέλος του διμήνου : α) να πουλήσει τις 200 μετοχές και θα πάρει 200000 δρχ. ή β) θα αρνηθεί να εκτελέσει την συναλλαγή. Η απόφασή του εξαρτάται από την αύξηση ή όχι της τιμής της μετοχής. Αν η τιμή τους είναι μεγαλύτερη ή ίση , τότε δεν τον συμφέρει να τις πουλήσει , ενώ αντίθετα , αν είναι μικρότερη η τιμή θα τις πουλήσει.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ & ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Οι συναλλαγές γίνονται μόνο μεταξύ των μελών του Χρηματιστηρίου. Οι επενδυτές δίνουν μια εντολή αγοράς ή πώλησης σε ένα μέλος του Χρηματιστηρίου για να κάνει κάποια συναλλαγή.

Η εντολή μπορεί να είναι γραπτή , προφορική ή και τηλεφωνική και πρέπει να καθορίζει :

- το είδος του χρεογράφου
- το ποσό των χρεογράφων
- το είδος της συναλλαγής
- την τιμή

Πρέπει να γίνουν διευκρινήσεις για το είδος της συναλλαγής και μπορούν να δοθούν ως εξής :

1. Σε ορισμένη τιμή. Ο πελάτης δίνει μια τιμή και η συναλλαγή θα γίνει σε αυτή τη τιμή ή σε καλύτερη.
2. Στην τιμή ανοίγματος της αγοράς. Η συναλλαγή θα γίνει στην τιμή που υπάρχει με το άνοιγμα της αγοράς
3. Σε ανοιχτή εντολή. Δεν προσδιορίζει ο πελάτης σε ποια τομή θέλει να γίνει η συναλλαγή και το αφήνει στην κρίση του χρηματιστή.

Οι εντολές αυτές καταχωρούνται σε βιβλίο εντολών με χρονολογική σειρά..

Στο βιβλίο αυτό γράφονται :

- τα στοιχεία του πελάτη
- τον κωδικό του πελάτη
- η ονομασία των τίτλων
- η ποσότητα που ζητείται ή προσφέρεται
- η τιμή αγοράς ή πώλησης και
- η διάρκεια της εντολής

Όταν γίνει η συναλλαγή , εκδίδεται ένα πινακίδιο απόδειξη εκτελέσεως εντολής. Σ' αυτό το πινακίδιο γράφονται :

- το είδος της συναλλαγής
- το είδος του αντικειμένου της συναλλαγής
- το ποσό του αντικειμένου της συναλλαγής
- η τιμή στην οποία έγινε η συναλλαγή

Η εκκαθάριση των συναλλαγών γίνεται μετά από δύο εργάσιμες ημέρες από την πραγματοποίηση της συναλλαγής.

ΠΟΤΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑΖΕΙ ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Οι συναλλαγές στο Χρηματιστήριο γίνονται από 10.30 έως 13.30. Σήμερα όλα τα Χρηματιστήρια λειτουργούν με το Αυτόματο Σύστημα Ηλεκτρονικών Συναλλαγών. Με αυτό το σύστημα γίνεται διασταύρωση των εντολών. Το σύστημα αυτό είναι όλο ηλεκτρονικό και συνδέεται με ηλεκτρονικούς πίνακες που δίνουν μεγαλύτερα και πιο σωστά αποτελέσματα στα μέλη του Χρηματιστηρίου.

ΜΟΝΑΔΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Συνήθως οι μετοχές διαπραγματεύονται ανά 10. Υπάρχουν , όμως και εξαιρέσεις.

Ανά μία μετοχή διαπραγματεύονται οι παρακάτω :

- Οι μετοχές της Τράπεζας Ελλάδος
- Οι μετοχές του Παπαστράτου
- Οι ομολογίες Εθνικού Δανείου 1925 Υδρεύσεως σε δολάρια
- Οι ομολογίες Εθνικού Δανείου 1924 Προσφυγικού σε δολάρια

- Οι ομολογίες Εθνικού Δανείου 1928 Σταθεροποιητικού σε δολάρια και τα ομολογιακά δάνεια επιχειρήσεων

Ανά πέντε μετοχές διαπραγματεύονται οι παρακάτω :

- Οι μετοχές της Εθνικής Τράπεζας
- Οι μετοχές της Κτηματικής Τράπεζας
- Οι μετοχές της ΕΤΕΒΑ
- Τα ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου και τα ομόλογα της Εθνικής Τράπεζας

Ανά είκοσι μετοχές διαπραγματεύονται οι παρακάτω :

- Οι μετοχές της Εμπορικής Τράπεζας

Ανά εικοσιπέντε μετοχές διαπραγματεύονται οι παρακάτω :

- Αθηναϊκά Εριοκλωστήρια
- Βιεφήλ
- Βιοσώλ
- Βιοτέρ
- Διαμαντής
- Δημητριάδης
- Ελφίκο
- Επενδυτική Αναπτύξεως

- Επιχειρήσεις Αττικής
- Ερμής
- Έτμα
- Ζάμπα
- Ήλιος
- Θεσσαλονίκη
- Ιπποτούρ
- Κασμιζόγλου
- Κεραμεία Αλλατίνη
- Κλαουδάτος
- Κυλινδρόμηλοι Σαραντόπουλος
- Λάμψα

- Λεβεντέρης
 - Νηματεμπορική
 - Ξυλεμπορία
 - Οίνων
 - Παπουτσάνης
 - Πετζετάκης
 - Ράδιο Αθήναι
 - Τράπεζα Αττικής
 - Τράπεζα Πειραιώς
 - Τρία Άλφα
-
- Φίντεξπορτ
 - Φοίνιξ
 - Χαλυβδόφυλλα
 - Ψυγεία Παρνασσός
 - Οι ομολογίες Πολεμικών Δανείων

Ανά 1000 διαπραγματεύονται τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου με ρήτρα ξένου συναλλάγματος

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Τα Χρηματιστηριακά πράγματα που μπορούν να αποτελέσουν Χρηματιστηριακές συναλλαγές, είναι τα εξής :

- οι μετοχές και οι ομολογίες ελληνικών ανωνύμων εταιρειών
- οι μετοχές και οι ομολογίες αλλοδαπών ανωνύμων εταιρειών με ορισμένες προϋποθέσεις
- τα ανώνυμα δημόσια χρεόγραφα ελληνικά και ξένα, δηλ. , ομολογίες και έντοκα γραμμάτια
- τα ανώνυμα ελληνικά χρεόγραφα Δήμων , Κοινοτήτων, δηλ. , ομολογίες και ομόλογα
- οι ράβδοι χρυσού

Μετοχές και Ομόλογα

Μετοχή είναι η διαίρεση του κεφαλαίου μιας Α.Ε. Οι διαίρεση του κεφαλαίου σε μετοχές βοηθάει και τους μικρούς αποταμιευτές να γίνουν μέτοχοι μιας Α.Ε.

Ομολογία είναι η διαίρεση ενός ομολογιακού δανείου που παίρνουν οι επιχειρήσεις για την αύξηση των επενδύσεών τους.

Οι μετοχές και τα ομόλογα είναι τα δύο κυριότερα Χρηματιστηριακά πράγματα με τα οποία ασχολείται το Χρηματιστήριο.

Οι διαφορές μεταξύ αυτών των δύο είναι τα εξής :

- ο μέτοχος είναι μέτοχος της επιχείρησης ενώ ο ομολογιούχος είναι ένας απλός δανειστής
- ο μέτοχος παίρνει μέρος μόνο όταν η επιχείρηση εισπράξει κάποιο κέρδος ενώ ο ομολογιούχος εισπράττει πάντα από τους τόκους του δανείου
- οι τιμές των μετοχών παρουσιάζουν συχνές μεταπτώσεις ενώ οι τιμές των ομολογιών είναι συνήθως σταθερές
- σε μια διάλυση της εταιρείας , πρώτα θα πληρωθούν οι ομολογιούχοι και μετά οι μέτοχοι
- οι τόκοι ορισμένων ομολογιών δεν φορολογούνται ενώ τα μερίσματα των μετοχών φορολογούνται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΙΤΛΩΝ

ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

Η εισαγωγή των μετοχών εταιρειών αποφασίζεται από τη Διοικούσα Επιτροπή του Χρηματιστηρίου εφόσον η Α.Ε. ανταποκρίνεται στα βασικά αντικειμενικά κριτήρια και από την Επιτροπή Κεφαλαιοαγοράς όταν για την εισαγωγή γίνεται παρέκκλιση των βασικών κριτηρίων. Υποκειμενικά κριτήρια όπως η θέση της Α.Ε. στον κλάδο, η σημασία για την εθνική οικονομία κ.λ.π. δεν έχουν τεθεί παρά μόνο η προϋπόθεση της ευρείας διασποράς, αμφισβητούμενης αξίας αφού δεν έχει οριστεί επακριβώς πότε την έχουμε αλλά και εύκολα

αποδεικνυόμενη ότι υπάρχει ακόμα και όταν στην πραγματικότητα δεν υπάρχει (μέσω είσπραξης του μερίσματος από μη μετόχους). Στο παρελθόν πάντως υπήρξαν ατυχείς εγκρίσεις εισαγωγής Α.Ε. παραβλέποντες ότι δεν ικανοποιούσαν ορισμένες ουσιαστικές προϋποθέσεις (π.χ. κερδοφόρα δύναμη, προοπτικές κ.λ.π.).

Ενεργητικά: Πρέπει να έχει «ικανοποιητική περιουσιακή διάρθρωση» που προφανώς η έμφαση δίνεται στο μέγεθος των ενεργητικών και όχι στην διάρθρωση και ύψος ιδίων κεφαλαίων τουλάχιστον 170 εκ. δρχ. ή 1 εκατ. ECU. Στα χρηματιστήρια του εξωτερικού το απαραίτητο συνήθως ύψος των ενεργητικών αφορά τα ενσώματα ενεργητικά.

Κέρδη: Απαιτούνται «ικανοποιητικά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως» για τις πέντε προηγούμενες της εισαγωγής χρήσεις, πράγμα που σημαίνει ότι μπορεί να εισαχθούν και Α.Ε. με ζημίες σε πέντε συνεχείς χρήσεις. Προφανώς αφορά ατυχή διαπίστωση ή λανθασμένη μετάφραση ξενικού όρου αφού τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης είναι τα καθαρά έσοδα που προκύπτουν από την κύρια δραστηριότητα, προτού δηλαδή το αποτέλεσμα αυτό επηρεασθεί από δευτερεύουσες δραστηριότητες όπως είναι άλλα έσοδα/έξοδα και αποσβέσεις. Στα μεγάλα διεθνή χρηματιστήρια η βασικότερη προϋπόθεση είναι τα κέρδη ορισμένου ύψους, τα οποία μπορεί να λαμβάνονται είτε σαν τα προ φόρων της πιο πρόσφατης χρήσης ή των δύο τελευταίων χρηστών είτε σαν άθροισμα αυτών για τις τρεις τελευταίες χρήσεις.

Παρέκκλιση από τις δύο προϋποθέσεις χωρεί για τις νεοσύστατες Α.Ε. ή αυτές που έχουν βραχύτερη της 5ετίας διάρκεια ζωής και οι επενδύσεις έχουν τις απαραίτητες πληροφορίες για να σχηματίσουν γνώση για την Α.Ε.

Χρηματιστηριακή αξία: Επιπρόσθετα αυτών στα ξένα χρηματιστήρια ορίζεται η χρηματιστηριακή αξία της υπό εισαγωγή Α.Ε. στο επίσημο χρηματιστήριο να βρίσκεται μεταξύ ορίων (κατώτερο / ανώτερο). Πρόβλημα εισαγωγής δεν προκύπτει μόνον όταν οι μετοχές Α.Ε. στην παράλληλη αγορά υπερβαίνουν το ανώτερο όριο.

Διασπορά μετοχών: Ο ανάδοχος της έκδοσης θέτει σε δημόσια εγγραφή το 25% του μετοχικού κεφαλαίου, χωρίς να τίθεται σαν προϋπόθεση η διαπραγμάτευση στην παράλληλη αγορά αφού ακόμα δεν έχει λειτουργήσει. Όταν υπάρχει παράλληλη αγορά συνήθως ορίζεται ελάχιστον αριθμός μετοχών και μέσος μηνιαίος όγκος συναλλαγών για ορισμένους από τους τελευταίους μήνες.

Για να εισαχθεί μια Α.Ε. στο Χρηματιστήριο πρέπει :

- Πρέπει να έχει ελάχιστο ύψος ιδίων κεφαλαίων 500 εκατομμύρια δραχμές.
- Πρέπει να έχει δημοσιεύσει τουλάχιστο πέντε ετήσιους ισολογισμούς
- Να δεσμευτεί εγγράφως ότι θα αυξήσει το μετοχικό της κεφάλαιο με έκδοση νέων μετοχών τουλάχιστο 25%
- Πρέπει να δημοσιεύσει ένα ενημερωτικό δελτίο

- Πρέπει να έχει κατάσταση με ονόματα όλων των μετόχων της επιχείρησης

Για να εισάγει μια επιχείρηση μετοχές πρέπει να συμπληρώσει διάφορα δικαιολογητικά. Αυτά είναι :

- Αίτηση της εταιρείας για την απόφαση της εισαγωγής στο Χρηματιστήριο
- Καταστατικό της επιχείρησης
- Λεπτομερή αναφορά για τις εργασίες της επιχείρησης
- Κατάσταση των μετόχων
- Ισολογισμοί των πέντε τελευταίων χρόνων
- Κατάσταση με τις αλλαγές του μετοχικού κεφαλαίου και δικαιολογητικά για αυτές τις μεταβολές
- Ονομαστική κατάσταση των μελών του Δ.Σ.
- Αναλυτικές καταστάσεις του Ενεργητικού και Παθητικού της εταιρείας
- Πίνακες δαπανών προσωπικού
- Κατάσταση που εμφανίζει τις πωλήσεις και τις αγορές της τελευταίας πενταετίας
- Ενημερωτικό δελτίο

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Για να γίνει η εισαγωγή χρειάζεται:

- απόφαση της Γ.Σ. των μετόχων
- απόφαση του Δ.Σ. της εταιρείας
- επιλογή αναδόχου
- σύνταξη ενημερωτικού φυλλαδίου από τον ανάδοχο
- αίτηση της εταιρείας με τα δικαιολογητικά για εισαγωγή των μετοχών της στο χρηματιστήριο
- έγκριση του ενημερωτικού φυλλαδίου από το Δ.Σ. του Χρηματιστηρίου
- καθορισμός του χρόνου που θα γίνει η ενημέρωση του κοινού για την εισαγωγή των μετοχών
- δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως
- καθορισμός της ημερομηνίας των μετοχών στο Χρηματιστήριο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΙΤΛΩΝ

Οι τρόποι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επιλογή μιας μετοχής είναι οι εξής :

- Η θεμελιακή ανάλυση
- Η τεχνική ανάλυση
- Η θεωρία των αποτελεσματικών αγορών
- Η επιλογή βάση διαδικασιών και φημών

Συγκεκριμένα:

(1) Θεμελιακή ανάλυση

Με αυτόν τον τρόπο , ο επενδυτής μελετάει την οικονομική εξέλιξη της επιχείρησης. Σε αυτή τη θεωρία υπάρχουν 2 τεχνικές.

Η τεχνική της πραγματικής αξίας της μετοχής. Αυτή η τεχνική βασίζεται στα μελλοντικά στοιχεία της επιχείρησης. Η δεύτερη τεχνική είναι η τεχνική που στηρίζεται στα κέρδη και τα διανεμόμενα μερίσματα. Με αυτή την τεχνική , ο επενδυτής κάνει έναν έλεγχο στις προηγούμενες καταστάσεις της επιχείρησης

(2) Τεχνική ανάλυση

Είναι η μελέτη μίας αγοράς με τη χρησιμοποίηση διαγραμμάτων . με αυτόν τον τρόπο μελετώνται οι τάσεις της αγοράς μέσα στο χρόνο.

(3) Θεωρία των αποτελεσμάτων

Με αυτήν τη θεωρία , οι επενδυτές μελετάνε την τρέχουσα τιμή της μετοχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6°

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Η πορεία του Χρηματιστηρίου εξαρτάται από τους παρακάτω παράγοντες.

- (α) από την οικονομική κατάσταση της χώρας
- (β) από τον πληθωρισμό
- (γ) από τη φορολογία
- (δ) από το ύψος των επιτοκίων
- (ε) από τις ισοτιμίες των νομισμάτων
- (στ) από την οργάνωση του Χρηματιστηρίου
- (ζ) από την παιδεία και τη πληροφόρηση του κοινού

(η) από τη πολιτική κατάσταση της χώρας

(θ) από τα διεθνή γεγονότα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. **ΒΟΥΛΓΑΡΗ Ε.** « Χρηματιστήριο Αθηνών», Σύγχρονη Εκδοτική Αθήνα 1994
2. **ΠΑΠΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Δ.** «Χρηματιστήριο και υποψήφιος επενδυτής» Εκδόσεις Γαλαίος Αθήνα 1991
3. **ΧΟΛΕΒΑΣ Γ.** «Τι πρέπει να γνωρίζουμε για το Χρηματιστήριο», Εκδόσεις Interbook., Αθήνα 1991